

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо забезпечення інформування Верховної Ради України про діяльність інших державних органів та посадових осіб», внесений народними депутатами України Моканом В.І. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 14224 від 17.11.2025)

Комітет на засіданні 23 жовтня 2026 року (протокол № 277) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 18 листопада 2025 року (електронна картка документа (2056709), проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо забезпечення інформування Верховної Ради України про діяльність інших державних органів та посадових осіб», внесений народними депутатами України Моканом В.І. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 14224 від 17.11.2025), висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу (лист від 15.01.2026 № 04-20/10-2026/9139), висновок Комітету з питань бюджету (лист від 17.02.2026 № 04-13/9-2026/33886) та висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 21.10.2026 № 16/03-2026/250667.

Метою законопроекту (реєстр. № 14224), як зазначено в пояснювальній записці, є «створення чіткого та передбачуваного порядку заслуховування посадових та службових осіб на пленарних засіданнях Верховної Ради України» шляхом внесення змін до Регламенту Верховної Ради України, а саме:

стаття 6:

- у частині другій слова «можуть бути запрошені» замінити словом «запрошуються»;
- у частині четвертій після слів «мають право вносити пропозиції про» додати слово «обов'язкову»;
- у частині п'ятій після слів «повідомляє народним депутатам про офіційно запрошених осіб, присутніх на пленарному засіданні Верховної Ради» додати слова «або причини їх відсутності».

Крім цього, автори законопроекту пропонують доповнити Регламент Верховної Ради України новою статтею 232⁵ – Порядок заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України.

Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив, що проект Закону (реєстр. № 14224) внесено за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та електронним файлом.

Водночас, при оформленні законопроекту допущено деякі неточності техніко-юридичного характеру, а саме: автором законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», проте за структурою Закон України «Про Регламент Верховної Ради України», складається з двох пунктів і передбачає затвердження Регламенту Верховної Ради України. Відтак, зміни мають пропонуватися до Регламенту Верховної Ради України.

Комітет звернув увагу на те, що очікує розгляду Верховною Радою України, розглянутий Комітетом 10 квітня 2025 року (протокол № 226), законопроект «Про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання» (реєстр. № 13012 від 11.02.2025), який передбачає, зокрема, внесення змін до частини третьої статті 6 Регламенту Верховної Ради України.

Своєю чергою, народними депутатами України – членами Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України внесено альтернативний законопроект «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо порядку заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України» (реєстр. № 13012-1), який розглянуто Комітетом 10 квітня 2025 року (протокол № 226) і прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу і в цілому.

Метою законопроекту (реєстр. № 13012-1) є доповнення глави 38¹ Регламенту Верховної Ради України новою статтею 232⁵ Порядок заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України, в якій передбачається таке:

- положення щодо порядку запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб, а саме: посадові чи службові особи, запрошені на пленарне засідання Верховної Ради або присутність яких вимагається Верховною Радою, запрошуються на пленарне засідання у визначений Верховною Радою день, але не раніше наступного дня після прийняття Верховною Радою відповідного процедурного рішення;

- підстави для відсутності на пленарному засіданні Верховної Ради України запрошених посадових чи службових осіб;

- порядок розгляду питання про заслуховування посадової чи службової особи, запрошеної на пленарне засідання або присутність якої вимагається

Верховною Радою України, тому числі і тривалість часу на запитання народних депутатів України, черговість яких формується за допомогою електронної системи.

Зауважуємо, що в основу пропозиції, викладеної у законопроекті (реєстр. № 14224) щодо нової статті 232⁵ Регламенту Верховної Ради України, взято редакцію статті 232⁵ Регламенту Верховної Ради України, яку запропоновано народними депутатами України – членами Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України в законопроекті (реєстр. № 13012-1).

Відтак, проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо забезпечення інформування Верховної Ради України про діяльність інших державних органів та посадових осіб» (реєстр. № 14224) є альтернативним до законопроектів (реєстр. № 13012 та № 13012-1).

Згідно з положеннями частин першої та другої статті 100 Регламенту Верховної Ради України альтернативними вважаються законопроекти, які містять положення, що регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин. Альтернативний законопроект може бути внесений не пізніше як у 14-денний строк після дня надання народним депутатам України першого законопроекту з відповідного питання.

Крім вказаних законопроектів, народними депутатами України Неклюдовим В.М. та іншими внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо удосконалення окремих положень Закону про реалізацію функції парламентського контролю» (реєстр. № 14126 від 16.10.2025), яким також пропонується внести зміни до статті 6 Регламенту Верховної Ради України.

Комітет привернув увагу до роз'яснення Комітету щодо застосування положень статей 47, 48, 100, 114, 135 Регламенту Верховної Ради України (нова редакція) від 27 лютого 2019 року (протокол № 141), в якому зазначено, що «Правова позиція Комітету стосовно порядку розгляду зареєстрованих законопроектів, які по суті є альтернативними, висловлена у Роз'ясненні, ухваленому на засіданні Комітету 2 листопада 2016 року (протокол № 64), в якому зазначалося, що у разі реєстрації таких проектів, головний комітет має право розглядати їх у порядку, передбаченому статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, і визначати їх на предмет альтернативності та приймати рішення, який з них рекомендувати прийняти за основу, а який - відхилити.

Крім того, у разі реєстрації законопроектів, які є альтернативними по суті, проте зареєстровані як окремі самостійні законопроекти, головний комітет може застосувати механізм, передбачений положеннями частини першої статті 94 Регламенту Верховної Ради України щодо рекомендації Голові Верховної Ради України або відповідно до розподілу обов'язків Першому заступнику, заступнику Голови Верховної Ради України про повернення внесених законопроектів, проектів інших актів суб'єкту права законодавчої ініціативи без їх включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні

Верховної Ради України з підстав, передбачених частиною другою цієї статті, зокрема, пунктом 2, за наявності висновку комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту, про те, що внесений законопроект, проект іншого акта оформлений та/або зареєстрований без дотримання вимог закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів»¹.

Законопроект (реєстр. № 14224) включено до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України (Постанова Верховної Ради України від 1 вересня 2026 року № 4958-IX).

При підготовці цього висновку взято до уваги зауваження, які викладені у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, а саме: «По-перше, обов'язковість запрошення щодо осіб, запрошених народним депутатом України, не відповідає чинному припису ч. 2 ст. 6 (яка згідно з проектом залишатиметься без змін), за якою «... дозвіл на присутність осіб, запрошених народним депутатом, надається Головою Верховної Ради України або Першим заступником чи заступником Голови Верховної Ради України». По-друге, право парламенту самостійно визначати порядок проведення своїх засідань, включаючи вирішення питання щодо їх учасників, є складовою його організаційної та регламентної автономії, проявом принципу розподілу влад та гарантією його демократичного функціонування»..., «виглядає проблематичним дотримання вимоги п. 2 ч. 4 ст. 232⁵ про те, що «запитання від депутатських фракцій (депутатських груп) - до 30 хвилин (кожна депутатська фракція (депутатська група) має гарантоване право на подання одного запитання)» у контексті останнього абзацу ч. 4, за яким «на постановку кожного запитання надається до 1 хвилини, а на кожну відповідь – до 2 хвилин», у разі збільшення кількості депутатських фракцій (депутатських груп) (на сьогодні існують 4 депутатські фракції та 4 депутатські групи).

Крім того, запропоновані положення містять часовий дисбаланс між запитаннями від депутатських фракцій (депутатських груп) і від окремих народних депутатів України. Адже, на запитання від депутатських фракцій (депутатських груп) відводиться до 30 хвилин, тоді як індивідуальні запитання, подані народними депутатами України (включно з позафракційними), обмежені 10 хвилинами. За встановленим проектом лімітом часу (до 1 хвилини на запитання і до 2 хвилин на відповідь), у межах цього блоку гарантовано зможуть задати свої питання лише три народні депутати України... «Пропонована редакція ч. 2 нової ст. 232⁵ Регламенту містить таке формулювання: «посадові чи службові особи, запрошені на пленарне засідання Верховної Ради або присутність яких вимагається Верховною Радою, запрошуються на пленарне засідання ...». Звертаємо увагу, що вибір слів «запрошені ... запрошуються» суперечить вимогам законодавчої техніки. Крім того, вживання одного й того ж терміну («запрошуються») для різних правових ситуацій (для «запрошення» та «вимоги присутності») може ускладнити тлумачення норми».

Комітет з питань бюджету у висновку від 16 лютого 2026 року (протокол № 233) зазначив, що законопроект не буде мати впливу на показники бюджетів.

¹ https://reglament.rada.gov.ua/news/dijaln_komit/rozzyasnennya/73859.html

У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні 14 січня 2026 року законопроект (реєстр. № 14224), визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 111, частини першої статті 108, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо забезпечення інформування Верховної Ради України про діяльність інших державних органів та посадових осіб», внесений народними депутатами України Моканом В.І. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 14224 від 17.11.2025), та рекомендує Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні відхилити його.

Проект Постанови Верховної Ради України додається.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

